

Prawo własności. Prawa i obowiązki właściciela.

Tomasz A. Winiarczyk

1

zagadnienia

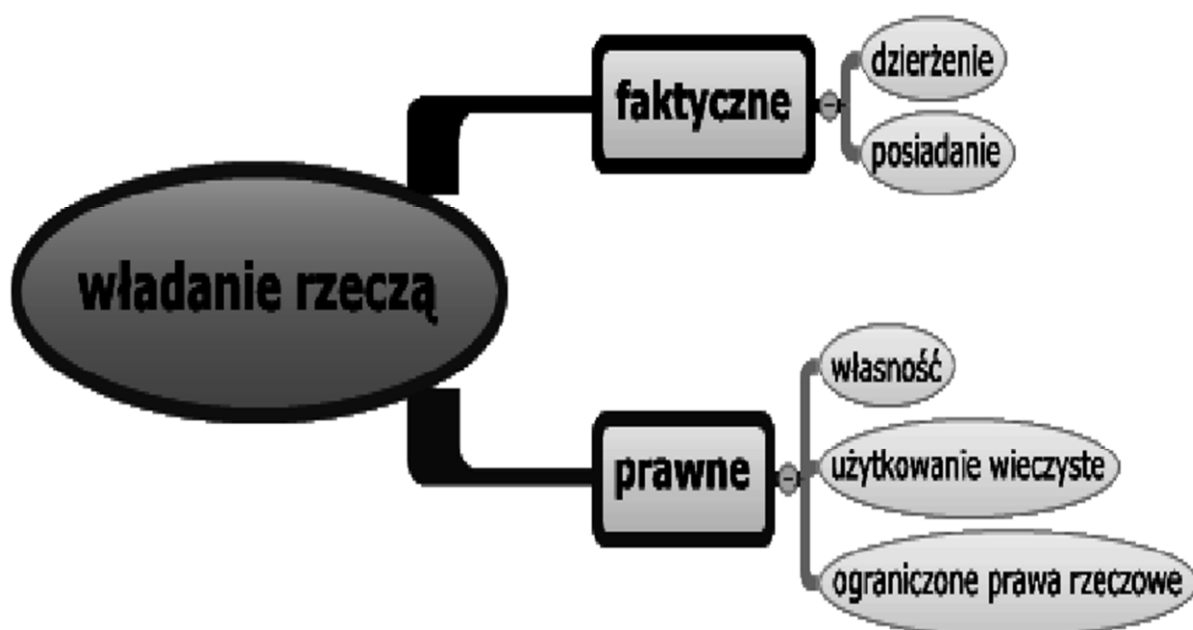
- prawo rzeczowe
- formy władania rzeczą
 - faktyczne
 - posiadanie i jego rodzaje
 - prawne
 - własność
 - użytkowanie wieczyste
 - ograniczone prawa rzeczowe
- pojęcie własności
- rodzaje własności
- nabywanie i utrata własności
- ochrona własności

2

prawo rzeczowe

- ❑ Reguluje prawo własności, użytkowanie wieczyste, ograniczone prawa rzeczowe oraz posiadanie.
- ❑ Opisuje nabywanie i utratę a także problematykę ochrony praw rzeczowych oraz posiadania.

FORMY WŁADANIA RZECZĄ



formy FAKTYCZNE władania rzeczą

- posiadanie
 - faktyczne władanie rzeczą w swoim imieniu
- dzierżenie
 - faktyczne władanie rzeczą w cudzym imieniu

rodzaje posiadania

- posiadanie samoistne
 - jak właściciel
 - np. właściciel, złodziej
- posiadanie zależne
 - jak osoba mająca inne poza własnością prawo do rzeczy
 - np. najemca, użytkownik,

rodzaje posiadania

w dobrej wierze

- posiadacz jest przekonany, że posiada rzecz zgodnie z przysługującym mu prawem, a to przekonanie jest usprawiedliwione okolicznościami

w złej wierze

- posiadacz wie, że uprawnienie do władania rzeczą mu nie przysługuje
- posiadacz nie wie, że brak mu uprawnienia do władania rzeczą, ale wynika to z niedbalstwa

7

formy PRAWNE władania rzeczą

własność	użytkowanie wieczyste	ograniczone prawa rzeczowe
najszersza, niemal nieograniczona prawna forma władania rzeczą	prawo do korzystania z gruntu Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego na czas min. 40 (często na 99 lat)	prawa przysługujące w określonym zakresie względem danej rzeczy <input type="checkbox"/> użytkowanie <input type="checkbox"/> służebność <input type="checkbox"/> zastaw <input type="checkbox"/> hipoteka <input type="checkbox"/> spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu

8

Własność w ujęciu prawnym

- Prawo własności wynika ze stosunku własności, jaki istnieje między właścicielem a wszystkimi innymi podmiotami.
- Prawo własności jest pierwotną, najprostszą i bezpośrednią formą korzystania z rzeczy.



własność – możliwa definicja

- Prawo własności to najszersza, niemal nieograniczona prawna forma korzystania z rzeczy.**
- Jest to forma podstawowa – z niej wywodzą się inne formy korzystania z rzeczy.

Charakter prawa własności

- Bezwzględne
 - przysługuje wobec wszystkich (erga omnes)
- Bezterminowe
- Podzielne
- Samodzielne
- Zbywalne
- Odpłatne lub nieodpłatne

11

Własność ze względu na właściciela i przeznaczenie



12

WSPÓŁWŁASNOŚĆ

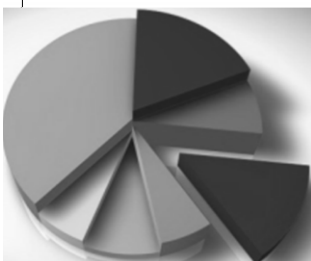


- Prawo własności może należeć do więcej niż jednej osoby.
- Wg art. 195 kc, własność tej samej rzeczy może przysługiwać **niepodzielnie** kilku osobom.
- Wynikają z tego **trzy przesłanki istnienia współwłasności**:
 - jedność przedmiotu (rzeczy),
 - wielość podmiotów (osób),
 - niepodzielność wspólnego prawa — czyli żadnemu ze współwłaścicieli nie przysługuje prawo do fizycznie wyodrębnionej części rzeczy.

13

Rodzaje współwłasności

- Współwłasność zwykła** (w częściach ułamkowych) – każdy ze współwłaścicieli może swobodnie dysponować swoim ułamkiem, każdy może też żądać zniesienia współwłasności
- Współwłasność łączna** (tzw. „do niepodzielnej ręki”) – może powstać tylko między osobami związanymi określonymi stosunkami osobistymi



Współwłasność łączna

- ❑ Jest to np.:
 - współwłasność małżonków do każdego pojedynczego przedmiotu należącego do ich wspólnego majątku, a wynikająca ze wspólności majątkowej,
 - współwłasność wspólników spółki cywilnej.
- ❑ We współwłasności łącznej każdy ma prawo do całości majątku, nie może zatem zbyć części (bo nie można mówić o jego części). Zniesienie współwłasności też nie może być przedmiotem żądania, współwłasność łączna zostanie zniesiona z chwilą ustania stosunku osobistego, łączącego współwłaścicieli.
- ❑ Majątek spadkowy przed podziałem czy majątek wspólny małżonków nie stanowią współwłasności, bo jest tu wiele praw i to różnym charakterze. Można natomiast mówić o współwłasności do każdej rzeczy objętej danym (wspólnym) majątkiem.

15

Zniesienie współwłasności

- ❑ Zniesienie współwłasności to likwidacja wężła współwłasności, jaki istnieje między współwłaścicielami.
- ❑ Roszczenie o zniesienie współwłasności jest **nieprzedawnialne** (art. 220 kc)
- ❑ Są dwa tryby zniesienia współwłasności:
 - umowny
 - sądowy (w trybie nieprocesowym).

16

Sposoby zniesienia współwłasności

- ❑ podział fizyczny rzeczy,
- ❑ przyznanie własności całości jednemu ze współwłaścicieli (np. spłaca on pozostałych),
- ❑ podział cywilny — sprzedaż rzeczy i podział uzyskanej sumy.



17

TREŚĆ PRAWA WŁASNOŚCI



18

ograniczenia prawa własności

- ❑ Prawo własności, choć teoretycznie nieograniczone, doznaje jednak pewnych uszczupień, związanych z kwestią społeczno-gospodarczego przeznaczenia tego prawa czy z kwestią stosunków sąsiedzkich (patrz art. 140 i n. kc).

19

NABYCIE PRAWA WŁASNOŚCI

- ❑ O **pierwotnym** mówimy, gdy nabywca uzyskuje prawo własności bez obciążeń (wyjątkiem jest tu art. 179 § 2 kc: zrzeczenie się na rzecz JST).
 - dotyczy to np. zasiedzenia, zawłaszczenia rzeczy niczyjej.
- ❑ O **pochodnym** mówimy, kiedy nabywca uzyskuje rzecz ze wszelkimi obciążeniami, np. przy nabyciu nieruchomości.



Nabycie/utrata prawa własności

- umowne przeniesienie prawa własności
- nabycie rzeczy ruchomej od nieuprawnionego
- zasiedzenie
- zrzeczenie się prawa własności nieruchomości
- porzucenie rzeczy
- zawłaszczenie
- przemilczenie
- nabycie własności pożytków naturalnych
- przetworzenie, połączenie lub pomieszczenie rzeczy
- wywłaszczenie

21

1. Przeniesienie prawa własności

- Umowa zobowiązująca o skutkach rozporządzających:
 - Sprzedaż
 - Zamiana
 - Darowizna
- Umowa co do zasady konsensualna
(wyjątek art. 155 § 2 oraz art. 169 kc)
- Umowa przeniesienia własności nieruchomości
winna być zawarta w formie aktu notarialnego pod
rygorem nieważności.**

22

2. Nabycie rzeczy ruchomej od nieuprawnionego

- ❑ Zagadnienie reguluje art. 169 kc.
- ❑ Jakkolwiek domniemywać by można istnienie w naszym prawie zasady, że nie można przenieść na inną osobę więcej praw, aniżeli się samemu posiada, to faktycznie nie jest ona nigdzie zapisana i prawo nasze w wielu przypadkach od niej odstępuje.
- ❑ **Jeśli niewłaściciel zbywa rzecz jakiejś osobie, to nabywa ona własność tej rzeczy z chwilą objęcia jej w posiadanie, chyba że działała w złej wierze.**
 - Nie odnosi się to tak prosto do np. rzeczy skradzionych, zgubionych: por. art. 169 § 2 kc.

23

3. Zasiedzenie

- ❑ Jedna z form nabycia własności na skutek upływu czasu.
- ❑ Polega na nabyciu prawa własności na skutek długotrwałego wykonywania tego prawa przez osobę nieuprawnioną.

24

Kto i kiedy może zasiedzieć

- Nieruchomości:
 - Posiadacz samoistny w dobrej wierze – 20 lat
 - Posiadacz samoistny w złej wierze – 30 lat
- Rzeczy ruchome
 - Posiadacz samoistny w dobrej wierze – 3 lata

25

4. Zrzeczenie się prawa własności nieruchomości

- Właściciel może wyzbyć się własności nieruchomości przez to, że jej się zrzeknie.
 - rozporządzająca czynność prawna o charakterze jednostronnym
- Zrzeczenie się wymaga formy aktu notarialnego.
 - Nieruchomość, której właściciel się zrzekł, staje się własnością gminy, na obszarze której nieruchomość jest położona, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.
 - Nie ma w naszym porządku prawnym niczyich nieruchomości.

26

5. Porzucenie rzeczy ruchomej

- Właściciel może wyzbyć się własności rzeczy ruchomej przez to, że w tym zamiarze rzecz porzuci.
 - rozporządzająca czynność prawna o charakterze jednostronnym

6. Zawłaszczenie

- Własność ruchomej rzeczy niczyjej nabywa się przez jej objęcie w posiadanie samoistne.
 - = zawładnięcie rzeczą niczyją + zamiar stania się jej właścicielem



Art. 182.

- § 1. Rój pszczół staje się niczym, jeżeli właściciel nie odszukał go przed upływem trzech dni od dnia wyrojenia. Właścicielowi wolno w pościgu za rojem wejść na cudzy grunt, powinien jednak naprawić wynikłą stąd szkodę.
- § 2. Jeżeli rój osiadł w cudzym ulu nie zajęтым, właściciel może domagać się wydania roju za zwrotem kosztów.
- § 3. Jeżeli rój osiadł w cudzym ulu zajęтым, staje się on własnością tego, czyją własnością był rój, który się w ulu znajdował. Dotychczasowemu właścicielowi nie przysługuje w tym wypadku roszczenie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia.

29

7. Przemilczenie

- Jedna z form nabycia własności na skutek upływu czasu.
- Zachodzi, gdy właściciel przez określony w prawie czas nie wykonuje swego prawa własności.
- W naszym porządku prawnym dotyczy właściwie tylko **znalezienia rzeczy**

30

znalezienie rzeczy

□ USTAWA z dnia 20 lutego 2015 r. o rzeczach znalezionych

Art. 4 ustawy. 1. Kto znalazł rzecz i zna osobę uprawnioną do jej odbioru oraz jej miejsce pobytu, niezwłocznie zawiadamia ją o znalezieniu rzeczy i wzywa do jej odbioru.

Art. 187 KC. § 1. Rzecz znaleziona, która nie zostanie przez osobę uprawnioną odebrana w ciągu roku od dnia doręczenia jej wezwania do odbioru, a w przypadku niemożności wezwania – w ciągu dwóch lat od dnia jej znalezienia, staje się własnością znalazcy, jeżeli uczynił on zadość swoim obowiązkom. Jeżeli jednak rzecz została oddana staroście, znalazca staje się jej właścicielem, jeżeli rzecz odebrał w wyznaczonym przez starostę terminie.

§ 2. Rzecz znaleziona będąca zabytkiem lub materiałem archiwalnym po upływie terminu do jej odebrania przez osobę uprawnioną staje się własnością Skarbu Państwa. Inne rzeczy znalezione stają się własnością powiatu po upływie terminu do ich odbioru przez znalazcę.

§ 3. Z chwilą nabycia własności rzeczy przez znalazcę, powiat albo Skarb Państwa wygasają obciążające ją ograniczone prawa rzeczowe.

zaleźne

Art. 10 ustawy. 1. Znalazca przechowujący rzecz, który uczynił zadość swoim obowiązkom, może żądać zaleźnego w wysokości jednej dziesiątej wartości rzeczy, jeżeli zgłosił swoje roszczenie najpóźniej w chwili wydania rzeczy osobie uprawnionej do jej odbioru.

2. W przypadku gdy rzecz nie jest przechowywana przez znalazcę, znalazca może zastrzec wobec przechowującego, że będzie żądał zaleźnego. W takim przypadku przechowujący zawiadamia znalazcę o wydaniu rzeczy osobie uprawnionej do jej odbioru oraz o jej adresie zamieszkania albo siedziby, a znalazca może zgłosić żądanie zaleźnego w terminie miesiąca od dnia zawiadomienia go o wydaniu rzeczy. Przechowujący informuje o tym osobę uprawnioną do odbioru rzeczy.

znalezienie rzeczy

- Art. 5. 1.** Kto znalazł rzecz i nie zna osoby uprawnionej do jej odbioru lub nie zna jej miejsca pobytu, niezwłocznie zawiadamia o znalezieniu rzeczy starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania znalazcy lub miejsce znalezienia rzeczy (właściwy starosta).
- 2.** Kto znalazł rzecz w cudzym pomieszczeniu niezwłocznie zawiadamia o tym osobę zajmującą pomieszczenie i na żądanie tej osoby oddaje jej rzecz na przechowanie. Jeżeli osoba zajmująca pomieszczenie nie zna osoby uprawnionej do odbioru rzeczy lub nie zna miejsca jej pobytu, niezwłocznie zawiadamia o znalezieniu rzeczy właściwego starostę.
- 3.** Kto znalazł pieniądze, papiery wartościowe, kosztowności, o których mowa w art. 21 ust. 4 [*złoto, platyna, srebro, w tym monety, wyroby użytkowe ze złota, platyny lub srebra, kamieni szlachetnych, pereł oraz koralu*], lub rzeczy o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej i nie zna osoby uprawnionej do ich odbioru lub nie zna jej miejsca pobytu, oddaje rzecz niezwłocznie właściwemu staroście.
- 4.** Kto znalazł rzecz, której cechy zewnętrzne lub umieszczone na niej znaki szczególnie wskazują, że stanowi ona sprzęt lub ekwipunek wojskowy, oraz w przypadku znalezienia dokumentu wojskowego, a w szczególności legitymacji, książeczki lub zaświadczenia wojskowego albo karty powołania, oddaje rzecz lub dokument niezwłocznie właściwemu staroście.
- 5.** Kto znalazł rzecz inną niż rzecz, o której mowa w ust. 3 i 4, może ją oddać właściwemu staroście.

33

znalezienie rzeczy

- Art. 6.** Kto znalazł rzecz, której posiadanie wymaga pozwolenia, w szczególności broń, amunicję, materiały wybuchowe albo dowód osobisty lub paszport, niezwłocznie oddaje rzecz najbliższej jednostce organizacyjnej Policji, a jeżeli oddanie rzeczy wiązałoby się z zagrożeniem życia lub zdrowia – zawiadamia o miejscu, w którym rzecz się znajduje. Jednostka organizacyjna Policji niezwłocznie zawiadamia właściwego starostę o znalezieniu rzeczy oraz znalazcy.
- Art. 7. 1.** Kto znalazł rzecz w budynku publicznym, innym budynku lub pomieszczeniu otwartym dla publiczności albo środka transportu publicznego, oddaje rzecz zarządcy budynku, pomieszczenia albo środka transportu publicznego (właściwy zarządca), który po upływie 3 dni od dnia otrzymania rzeczy przekazuje ją właściwemu staroście, chyba że w tym terminie zgłosi się osoba uprawniona do odbioru rzeczy.
- 2.** Rzecz, której posiadanie wymaga pozwolenia, w szczególności broń, amunicję, materiały wybuchowe albo dowód osobisty lub paszport, właściwy zarządca niezwłocznie oddaje najbliższej jednostce organizacyjnej Policji, a jeżeli oddanie rzeczy wiązałoby się z zagrożeniem życia lub zdrowia – zawiadamia o miejscu, w którym rzecz się znajduje. Jednostka organizacyjna Policji niezwłocznie zawiadamia właściwego starostę o znalezieniu rzeczy oraz znalazcy.

34

znalezienie rzeczy

Art. 8. W przypadku gdy przechowanie lub oddanie rzeczy przez znalazcę jest niemożliwe albo połączone z niebezpieczeństwem pogorszenia się rzeczy, trudnościami lub znacznymi kosztami, znalazca może ograniczyć się do wskazania osobie uprawnionej do odbioru rzeczy, właściwemu staroście lub właściwemu zarządcy miejsca, w którym rzecz się znajduje.

8. Nabycie własności pożytków naturalnych

- Art. 53. § 1.** Pożytkami naturalnymi rzeczy są jej plody i inne odłączone od niej części składowe, o ile według zasad prawidłowej gospodarki stanowią normalny dochód z rzeczy.
- Art. 190.** Uprawniony do pobierania pożytków naturalnych rzeczy nabywa ich własność przez odłączenie ich od rzeczy.

9. Przetworzenie, połączenie lub pomieszanie rzeczy

Art. 191. Własność nieruchomości rozciąga się na rzecz ruchomą, która została połączona z nieruchomością w taki sposób, że stała się jej częścią składową.

Art. 192. § 1. Ten, kto wytworzył nową rzecz ruchomą z cudzych materiałów, staje się jej właścicielem, jeżeli wartość nakładu pracy jest większa od wartości materiałów.

§ 2. Jeżeli przetworzenie rzeczy było dokonane w złej wierze albo jeżeli wartość materiałów jest większa od wartości nakładu pracy, rzecz wytworzona staje się własnością właściciela materiałów.

Art. 193. § 1. Jeżeli rzeczy ruchome zostały połączone lub pomieszane w taki sposób, że przywrócenie stanu poprzedniego byłoby związane z nadmiernymi trudnościami lub kosztami, dotychczasowi właściciele stają się współwłaścicielami całości. Udziały we współwłasności oznaczają się według stosunku wartości rzeczy połączonych lub pomieszanych.

§ 2. Jednakże gdy jedna z rzeczy połączonych ma wartość znacznie większą aniżeli pozostałe, rzeczy mniejszej wartości stają się jej częściami składowymi.

37

10. Wywłaszczenie

- Szczególny tryb nabycie własności nieruchomości przez Skarb Państwa lub JST.
- Zgodnie z art. 112–135 ustawy o gospodarce nieruchomościami polega na odjęciu lub ograniczeniu w drodze decyzji administracyjnej prawa własności (lub innego prawa rzeczowego) na nieruchomości.
- Dopuszczalne wyłącznie na cele publiczne i tylko wtedy, gdy cel taki nie może być zrealizowany w inny sposób, w szczególności w drodze umowy.
- Dokonywane wyłącznie **za słusznym odszkodowaniem.**

38

OCHRONA WŁASNOŚCI



- Obrona konieczna
- Samopomoc
- Roszczenia petytoryjne
 - windykacyjne i negatoryjne
 - uzupełniające
 - o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy
 - o zwrot pożytków
 - o odszkodowanie
 - o rozliczenie nakładów
 - o wykup
- Powództwo o ustalenie prawa

39

obrona konieczna

Art. 423. Kto działa w obronie koniecznej, odpierając bezpośredni i bezprawny zamach na jakiegokolwiek dobro własne lub innej osoby, ten nie jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną napastnikowi.

Art. 343. § 1. Posiadacz może zastosować obronę konieczną, ażeby odeprzeć samowolne naruszenie posiadania.

§ 2. Posiadacz nieruchomości może niezwłocznie po samowolnym naruszeniu posiadania przywrócić własnym działaniem stan poprzedni; nie wolno mu jednak stosować przy tym przemocy względem osób. (...)

§ 3. Przepisy paragrafów poprzedzających stosuje się odpowiednio do dzierżyciela.

40

samopomoc

□ co do zasady zakazana

Art. 343. § 2. (...)

Posiadacz rzeczy ruchomej, jeżeli grozi mu niebezpieczeństwo niepowetowanej szkody, może natychmiast po samowolnym pozbawieniu go posiadania zastosować niezbędną samopomoc w celu przywrócenia stanu poprzedniego.

§ 3. Przepisy paragrafów poprzedzających stosuje się odpowiednio do dzierżyciela.

41

szczególne przypadki samopomocy + ustawowe prawo zastawu

Art. 432. § 1. Posiadacz gruntu może zająć cudze zwierzę, które wyrządza szkodę na gruncie, jeżeli zajęcie jest potrzebne do zabezpieczenia roszczenia o naprawienie szkody.

§ 2. Na zajętych zwierzęciu posiadacz gruntu uzyskuje ustawowe prawo zastawu dla zabezpieczenia należnego mu naprawienia szkody oraz kosztów żywienia i utrzymania zwierzęcia.

Art. 671. § 1. Przysługujące wynajmującemu ustawowe prawo zastawu wygasa, gdy rzeczy obciążone zastawem zostaną z przedmiotu najmu usunięte.

§ 2. Wynajmujący może się sprzeciwić usunięciu rzeczy obciążonych zastawem i zatrzymać je na własne niebezpieczeństwo, dopóki zaległy czynsz nie będzie zapłacony lub zabezpieczony.

§ 3. W wypadku gdy rzeczy obciążone zastawem zostaną usunięte na mocy zarządzenia organu państwowego, wynajmujący zachowuje ustawowe prawo zastawu, jeżeli przed upływem trzech dni zgłosi je organowi, który zarządził usunięcie.

Art. 850. Dla zabezpieczenia należności za mieszkanie, utrzymanie i usługi dostarczone osobie korzystającej z usług hotelu lub podobnego zakładu, jak również dla zabezpieczenia roszczenia o zwrot wydatków dla tej osoby poniesionych przysługuje utrzymującemu zarobkowo hotel lub podobny zakład ustawowe prawo zastawu na rzeczach wniesionych. Prawo to podlega przepisom o ustawowym prawie zastawu wynajmującego

42

roszczenia windykacyjne i negatoryjne

Art. 222. § 1. [roszczenie windykacyjne] Właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą.

§ 2. [roszczenie negatoryjne] Przeciwno osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, przysługuje właścicielowi roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń.

43

roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy

Art. 224. § 1. Samoistny posiadacz w dobrej wierze nie jest obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i nie jest odpowiedzialny ani za jej zużycie, ani za jej pogorszenie lub utratę. Nabywa własność pożytków naturalnych, które zostały od rzeczy odłączone w czasie jego posiadania, oraz zachowuje pobrane pożytki cywilne, jeżeli stały się w tym czasie wymagalne.

§ 2. Jednakże od chwili, w której samoistny posiadacz w dobrej wierze dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, jest on obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i jest odpowiedzialny za jej zużycie, pogorszenie lub utratę, chyba że pogorszenie lub utrata nastąpiła bez jego winy. Obowiązany jest zwrócić pobrane od powyższej chwili pożytki, których nie zużył, jak również uiścić wartość tych, które zużył.

44

roszczenie o zwrot pożytków

Art. 224. § 2. Jednakże od chwili, w której samoistny posiadacz w dobrej wierze dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, jest on obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i jest odpowiedzialny za jej zużycie, pogorszenie lub utratę, chyba że pogorszenie lub utrata nastąpiła bez jego winy.

Obowiązany jest zwrócić pobrane od powyższej chwili pożytki, których nie zużył, jak również uiścić wartość tych, które zużył.

Art. 225. Obowiązki samoistnego posiadacza w złej wierze względem właściciela są takie same jak obowiązki samoistnego posiadacza w dobrej wierze od chwili, w której ten dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy. Jednakże samoistny posiadacz w złej wierze obowiązany jest nadto zwrócić wartość pożytków, których z powodu złej gospodarki nie uzyskał, oraz jest odpowiedzialny za pogorszenie i utratę rzeczy, chyba że rzecz uległaby pogorszeniu lub utracie także wtedy, gdyby znajdowała się w posiadaniu uprawnionego.

45

roszczenie o odszkodowanie za zużycie, pogorszenie lub utratę rzeczy

ROSZCZENIE PRZECIWIW POSIADACZOWI W DOBREJ WIERZE, ART. 224 § 2 ZD. 1 KC IN FINE

- Odpowiedzialność na podstawie art. 224 § 2 zd. 1 in fine KC istnieje, gdy posiadacz był w dobrej wierze i po dowiedzeniu się o wytoczeniu powództwa doszło do zużycia, pogorszenia albo utraty rzeczy z winy posiadacza.

ROSZCZENIE PRZECIWIW POSIADACZOWI W ZŁEJ WIERZE, ART. 225 KC

- Posiadacz w złej wierze odpowiada inaczej za zużycie a inaczej za pogorszenie i utratę rzeczy.

46

roszczenie o rozliczenie nakładów

Art. 226. § 1. Samoistny posiadacz w dobrej wierze może żądać zwrotu nakładów koniecznych o tyle, o ile nie mają pokrycia w korzyściach, które uzyskał z rzeczy. Zwrotu innych nakładów może żądać o tyle, o ile zwiększają wartość rzeczy w chwili jej wydania właścicielowi. Jednakże gdy nakłady zostały dokonane po chwili, w której samoistny posiadacz w dobrej wierze dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, może on żądać zwrotu jedynie nakładów koniecznych.

§ 2. Samoistny posiadacz w złej wierze może żądać jedynie zwrotu nakładów koniecznych, i to tylko o tyle, o ile właściciel wzbogaciłby się bezpodstawnie jego kosztem.

47

roszczenie o wykup

□ Roszczenie o wykup nieruchomości z art. 36 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

- Roszczenie o wykupienie przez gminę nieruchomości lub jej części przysługiwać będzie właścicielowi (albo użytkownikowi wieczystemu) tejże nieruchomości wtedy, gdy w wyniku uchwalenia lub zmiany planu miejscowego korzystanie z niej w sposób dotychczasowy lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe bądź istotnie ograniczone.

48

powództwo o ustalenie prawa

Art. 189 KPC. [powództwo o ustalenie]

Powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

bibliografia

- akty normatywne, w tym ustawa Kodeks cywilny
- Prawo cywilne* – A. Kawałko, H. Witczak
- Zarys prawa cywilnego* – Teresa A. Filipiak, Mirosław Nazar, Jan Mojak, Elżbieta Niezbecka